

RETTSBOK FOR DRAMMEN BYRETT

År 2000 den 26. juni ble rett satt i Drammen tinghus.

Dommer:	Kst. byrettsdommer Barbro Andenæs.
Protokollfører:	Dommeren.
Sak nr.:	A 278 - 2000.
Saksøker:	Bjørn Kolle, Brevik.
Saksøkt:	Tore Jarl Kristensen, Skien.
Saken gjelder:	Privat straffesak - avvisning.
Til stede:	Ingen utenom dommeren.

Det ble avsagt slik

kjennelse:

Saksøker fremmet søksmål i privat straffesak mot saksøkte ved stevning datert 27. januar 2000. Saksøker har ment at saksøkte, som dommer i en tvist om eiendomsrett til en fritidseiendom, har utvist klanderverdig dommerpraksis samt grov uforstand i tjenesten, se straffeloven §§ 110 første ledd, 120, 123 første ledd, og 124. Bestemmelsene er undergitt offentlig påtale. Søksmålet ble opprinnelig fremmet for Skien og Porsgrunn byrett, men ble den 15. februar 2000 overført til Drammen byrett etter domstoloven § 38 ut fra habilitetshensyn.

Den 12. august 1998 anmeldte saksøker bl a saksøkte for nevnte forhold. Den 25. august 1998 meddelte politiet i Telemark at det ikke ville bli igangsatt etterforsk-

ning. Saksøker påklagde politiets beslutning inn for statsadvokatene i Vestfold og Telemark, men fikk heller ikke her medhold i at det skulle iverksettes etterforskning. Den 21. desember 1998 stadfestet riksadvokaten påtalemyndighetens henleggelse av saken. Det er ikke i de fremlagte dokumenter orientert om adgangen til å reise privat straffesak, bortsett fra ren henvisning til påtaleinstruksen § 17-2 i vedlegg til brev fra riksadvokaten.

I straffeprosessloven § 402 nr 3 gis fornærmede en adgang til å reise privat straffesak der påtalemyndigheten har nektet å etterkomme en begjæring om offentlig påtale. Av straffeprosessloven § 405 jf § 403 annet ledd fremgår videre at stevningen i den private straffesak må inngis innen en måned etter det er gitt melding om påtalemyndighetens beslutning om ikke å iverksette etterforskning, eventuelt tre måneder etter påtalemyndighetens beslutning dersom slik melding ikke er gitt. Dersom lovens fristbestemmelser ikke er oppfylt, skal retten av eget tiltak nekte saken fremmet, se straffeprosessloven § 412 annet ledd.

Saksøker har i det vesentlige anført:

Det bør ikke løpe frister for å anlegge privat straffesak før saksøker var kjent med muligheten av å gå til slik privat sak. Dersom slike frister likevel løper, vil ordningen med private straffesaker ikke fungere som et korrektiv overfor slapphet eller feilvurderinger fra påtalemyndighetens side.

Det fremgår videre av påtaleinstruksen § 17-2 at påtalemyndigheten normalt i forbindelse med henleggelse av saker normalt skal opplyse om at det foreligger en adgang til å reise privat straffesak. Det ble ikke gjort i foreliggende tilfelle. Dette betyr at fristen ikke kan ha begynt å løpe.

Etter straffeprosessloven § 64 første ledd er det videre Kongen i statsråd som har påtalekompetanse når det gjelder dommere. Kongen har ikke avgjort påtalespørsmålet i foreliggende sak, og dette innebærer at fristen uansett ikke har begynt å løpe.

Dersom fristen likevel skal anses for å ha begynt å løpe, må det innrømmes fristoppreisning for den aktuelle overskridelse.

Retten bemerker:

Når det gjelder saksøkers anførsel om at fristen for å reise privat straffesak ikke begynner å løpe før saksøker er kjent med muligheten av å gå til slik privatsak, så deler ikke retten dette syn.

Høyesteretts kjæremålsutvalg har i en uttalelse, se Rt. 1996 side 460, sluttet seg til lagmannsrettens uttalelse som går ut på at manglende kjennskap til søksmålsfristen ikke er en relevant omstendighet ved om en privat straffesak skal kunne fremmes. Direkte omhandler uttalelsen søksmålsfristen i straffeprosessloven § 403 første ledd som igjen viser til straffeloven § 80. Av § 80 fremgår at begjæring om offentlig påtale må fremsettes senest 6 måneder etter at den berettigede kommer til kunnskap om den straffbare handling og hvem som har foretatt den.

Drammen byrett antar imidlertid at samme fortolkning må legges til grunn der det foreligger manglende kjennskap til fristen i straffeprosessloven §§ 403 jf 403 annet ledd. Det er ikke grunn til å behandle disse situasjonene forskjellig. Dette innebærer at saksøker ikke gis medhold i sin påstand om at fristen ikke begynner å løpe før han var kjent med muligheten av å gå til privat straffesak.

Det at påtalemyndigheten ikke har gitt saksøker opplysning om at det i foreliggende sak var anledning til å reise privat straffesak - slik som foreskrevet i påtaleinstruksens § 17-2 - endrer ikke dette. Når det gjelder den rettslige betydningen av påtaleinstruksens saksbehandlingsregler, har juridisk teori nokså entydig gått i retning av at overtredelse av disse ikke skal få ugyldighetsvirkninger, se Jo Hov Rettergang II side 176 flg. Reglene har altså mer en karakter av å være "bør" regler, dvs regler som helst bør følges, men slik at dersom reglene ikke følges får det ikke rettslige konsekvenser. Slik retten ser det, innebærer dette at brudd på påtaleinstruksens regler at fristen for å reise søksmål ikke forlenges fordi om reglene i § 17-2 ikke er oppfylt.

I denne forbindelse vises også til Høyesteretts uttalelse, se Rt. 1992 s 1170, der det konkluderes med at det ikke kan utledes av straffeprosessloven § 403 annet ledd at politiet har plikt til å gi opplysninger om adgangen til å reise privat søksmål og fristene for dette. Byretten nevner også at den subsidiære tremånedersfristen for å inngi stevning i § 403 løper i de tilfelle den fornærmede ikke har fått melding fra påtalemyndigheten om at det er besluttet å ikke reise påtale. Så lenge loven ikke

stiller krav om det skal gis skriftlig melding om at saken er henlagt, er det heller ikke naturlig å utlede at fornærmede likevel skal få egen melding om adgangen til å reise privat straffesak.

Etter dette har retten kommet til at det ikke får betydning for fristens lengde at påtaleinstruksen § 17-2 ikke er overholdt.

Når det gjelder anførselen om at fristen uansett ikke har begynt å løpe fordi reglene om hvem som har påtalekompetanse i § 64 ikke er fulgt, gis saksøker heller ikke medhold på dette punkt. Det er Kongen i statsråd som avgjør spørsmålet om tiltale skal reises, men politiet og statsadvokaten er kompetent til å *innstille* (henlegge) straffeforfølgningen, se Kommentartutgave til straffeprosessloven av Bjerke og Keiserud side 221 flg.

Når det gjelder saksøkers subsidære anførsel om fristoppheving, så innrømmes heller ikke dette av retten. Av straffeprosessloven kan det ikke utledes adgang til å gi slik oppheving. Det vises i denne forbindelse til tidligere nevnte dom av gjengitt i Rt. 1996 side 460. Her fremgår det uttrykkelig at det ikke kan gis oppheving for oversittelse av fristen.

Konklusjon:

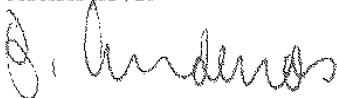
Saken blir etter dette å avvise, se straffeprosessloven § 412 annet ledd. Det vises til at stevning ikke er inngitt innen de frister som er angitt i §§ 405 jf 403 annet ledd.

Slutning:

Sak nr A 278- 2000 avvises.

Kjennelsen skal forkynnes for saksøker og han skal gjøres kjent med fristene for kjæremål.

Retten hevet

Barbro Andenæs

Rett kopi bekreftes
Drammen byrett

